

Mladá Vožice | Detail mlýnu

Identifikační údaje

Adresa	Mladá Vožice Radvanov - 391 43
Okres	Tábor
Katalogové číslo	P 182
Katastrální území	Mladá Vožice
GPS	49° 30' 44.6" 14° 49' 46.9"
Mapová značka	Holandský / Ruiny objektu, zbytky stěn
Poloha vůči obci	300 m S od obce
Číslo kulturní památky -	
Přístupnost	Volně přístupný
Rok stavby	před 1840
Rok zániku	

Stručný popis

Z mohutného mlýna holandského typu postaveného na vrcholu kopce Větrák dnes zůstalo jen obvodové zdívo do výšky šesti metrů zarostlé hluboko v lese. Vnější průměr mlýna je 8,7 m a tloušťka zdí u paty jeden metr. Směrem nahoru se tloušťka zmenšuje dvěma římsami o 12 cm na vnější straně a to vždy po dvou metrech výšky. Na stavbu byl použit lomový kamen a cihly na klenby a ostění.

O počátku větrného mlýna nejsou žádné písemné ani kartografické zprávy. Podle ústního podání pracoval do poloviny 19.stol. a sloužil také na lisování řepky olejné. V sedmdesátých letech minulého století pracovníci památková péče uvažovali o zařazení objektu mezi chráněné. Nestalo se tak, a proto se zbytky zdíva zarostlé uprostřed hustého smrkového lesa postupně rozpadají.

Pokorný:

Ze zděného větrného mlýna v Radvanově zachovaly se trosky na pozemkové parcele č. 382/1 (308). Toto místo leží asi 350m na SSZ od středu Radvanova (309). Místo se nazývá dosud Větrák.

O počátcích větrného mlýna není v Radvanově písemných zpráv. Podle ústního podání byl mlýn v činnosti asi do poloviny 19. století (310), avšak Katastrální oceňovací elaborát z té doby mlýn neuvádí. Pozemek náleží dnes Čs. státním lesům (311).

Podle sdělení Státní památkové správy bude objekt po prohlídce navržen k chránění, neboť zděná konstrukce mlýna je důkladná (312). Zřícenina větrného mlýna je asi 602m n. m.(313).

(308) GÚ - ČSAV, VM - Č, čj. 126/58, sdělení OÚGK - OMS ve Voticích z 3.4. 1958. Zpráva rady MNV v Radvanově uvádí, že zbytky větrného mlýna jsou na pozemkové parcele č. 385. Podle katastrální mapy byla pozemková parcela č. 382 roku 1830 rolí a sousední, malá pozemková parcela č. 385, pustinou. Stejnou situaci zobrazuje i katastrální mapa z r. 1908 (GÚ - ÚAGK, SK, OM, i.č. 6410, 1908). Na obou mapách je na pozemkové parcele č. 385 vyznačen výškový bod, ale nikoli zbytky stavby větrného mlýna.

(309) GÚ - ÚAGK, SK, OM, katastrální mapa i.č. 6410, Radvanov, 1840 (stav r. 1830). Za upozornění na lokalitu a obsažnou zprávu děkujeme Bohumilu Kleandrovi, konservátoru z Mladé Vožice.

(310) Zpráva rady MNV v Radvanově ze 7.4. 1958 GÚ - ČSAV, VM - Č, čj. 135/58 uvádí sdělení starého pamětníka Františka Mrázka, že mlýn byl naposledy v chodu asi před 110 lety. Podle B. Kleandra (GÚ - ČSAV, VM - Č, sdělení MNV v Mladé Vožici - Krchovo městské museum - z 8.10. 1956) prý mlynář v sousední obci Horní Kouty podplatil stárka větrného mlýna, aby se přičinil o jeho zastavení. Potom si z větráku koupil mlecí kameny, které se mu osvědčily na dlouhá desetiletí.

(311) Sdělení rady MNV v Radvanově ze 7.4. 1958. Srovnej i sdělení téhož MNV ze 4.8. 1970 (Novotný) (GÚ - ČSAV, VM - Č).

(312) GÚ - ČSAV, VM - Č, sdělení SPS z 30.3. 1957, č. 4379/1957.

(313) Státní mapa 1:5000 - odvozená, list Pacov 8-5, 1954.

Historie

Architektura

Stará osada
Typ
Dominantní stavební konstrukce
Historické prvky

Zlín
Horní
Základ - kamenná
Estetika
• Kamenné prvky

- ruha, stany, nezájmné, mnoho klenob zřícených,
- chéby dveře – vnitřní proti sobě cca 200 cm, vnější a oštině z chélu
- vnitřní průměr 6,7 m, středový materiál, kružná zřícenka,
- vnitřní oštinění, c. 10, 12m, vnitřní stěny, vnitřní cca 12-14 cm oštině, první ve výšce 2 m nad zemí,
- celková výška cca 6 m, omítnutí z venku,

Zajímavé je vrtání z chélu cca v 2 m, pak dále.

Tiskový archív 162014

STAVĚBNÍ PLÁN VĚTRNÉHO MLÝNA U RADVANOVA NA MLADOVOŽICKU

Daniel Kovář

Jiní Češi, jak mámo, opýtlíky dostanem tekoucích vod v podobě tek. řítek a potoků. Voda tedy poskytovala od středověku základní hmotu sílu pro mlýny, kurny, stopy a další podobná technická zařízení. Mnohem vzácněji byl využíván dravý výmnožný rábní přídavní energie, což viz. V letech 2010–2011 usilovali Jiří Fiedlák a Prácheňského muzea v Písku a autor tohoto příspěvku poruchový průzkum mlýna, kde z historických záznamů došlo k objevu větrného mlýna, což podle rybníckých poznámek předtím bylo pouhých devět lokalit. Výsledkem se stalo zjištění, že větrník „větrník“ vznikla boční stěpa v Klíně na Mléčkově se podařilo zachytit nevytvořené říčky základu, a tak včetně jedinou výmnožnou památkou tohoto druhu v širokém prostředí českého státního mlýna na vrchu nad Radvanovem, 2,5 kilometru jižovýchodně od Mladé Vošticky.¹⁾ Po očištění státníku byl samotný objekt upraven na jeden zájmový architektonický kmen, který se jilke jilke udržovaného větrného mlýna, a nice stavební plán z roku 1855.²⁾ Tento újedlný doklad je předmětem následujícího příspěvku.

V polovině 19. století byla majitelkou zámku a velkostatků Radvanova paní Anna Vamborová, manželka pražského měšťana Jana Vambory, k hospodářskému zřízení sídla patří vodní mlýn v nové Novej, avšak majitelka se s ní nemohla přitýct rozhodla zřídit ještě další mlýn, poháněný alim vlnu. Vysoká boční nádrž nad panským dvorem se pro takový účel velmi dobře hodila, neboť přibližně větrnou osudník krepčí a k vlně mohla volně vá vln ze všech směrů. Na objektívku Vamborové vyznačený stavební plán ukazuje na jilce 1855 skromný stavbu mlýna Antonína Mláčků a dne 22. května 1855 byl schválen újedlným okružním hejmanem. (Jak se poznáji křehkosti, k mlýnání mlýny v síle podobě nedokázal.) Výšera je proveden na jedním archu papíru, opatřen pečeti hospodářského ředitelství statku Radvanova

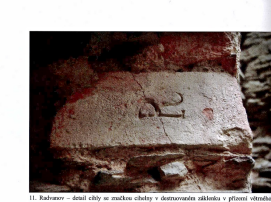
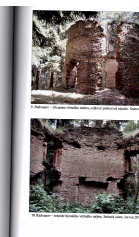
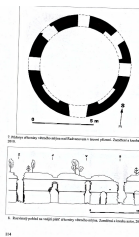
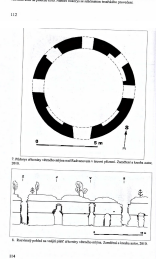
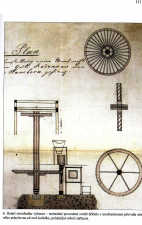
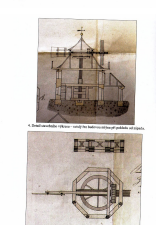
1) KOVÁŘ, Daniel – FIEDLÁK, Jiří. Hlavníka-reprezentativní přehled analytických stavebních plánů státního Čechův, vno, no. 48, 2011, s. 207–221.
2) Símé státní archív v Tršíně, Archiv mlýna Radvanova, repräsentativní přehled. Za opomněnání na plá, takže stavební jilke mlýna a poskytnutí replikací státní paní bořitka újedlného archivu, kátně mlýna Tršíně, mlýnání mlýna Radvanova, mlýnání a jilke mlýnání přehled státního újedlného archivu v Tršíně, újedlný prázec tera prázec mlýnání a státní 19. mlýn.

1) KOVÁŘ, Daniel – FIEDLÁK, Jiří. Hlavníka-reprezentativní přehled analytických stavebních plánů státního Čechův, vno, no. 48, 2011, s. 207–221.
2) Símé státní archív v Tršíně, Archiv mlýna Radvanova, repräsentativní přehled. Za opomněnání na plá, takže stavební jilke mlýna a poskytnutí replikací státní paní bořitka újedlného archivu, kátně mlýna Tršíně, mlýnání mlýna Radvanova, mlýnání a jilke mlýnání přehled státního újedlného archivu v Tršíně, újedlný prázec tera prázec mlýnání a státní 19. mlýn.

1) KOVÁŘ, Daniel – FIEDLÁK, Jiří. Hlavníka-reprezentativní přehled analytických stavebních plánů státního Čechův, vno, no. 48, 2011, s. 207–221.
2) Símé státní archív v Tršíně, Archiv mlýna Radvanova, repräsentativní přehled. Za opomněnání na plá, takže stavební jilke mlýna a poskytnutí replikací státní paní bořitka újedlného archivu, kátně mlýna Tršíně, mlýnání mlýna Radvanova, mlýnání a jilke mlýnání přehled státního újedlného archivu v Tršíně, újedlný prázec tera prázec mlýnání a státní 19. mlýn.

1) KOVÁŘ, Daniel – FIEDLÁK, Jiří. Hlavníka-reprezentativní přehled analytických stavebních plánů státního Čechův, vno, no. 48, 2011, s. 207–221.
2) Símé státní archív v Tršíně, Archiv mlýna Radvanova, repräsentativní přehled. Za opomněnání na plá, takže stavební jilke mlýna a poskytnutí replikací státní paní bořitka újedlného archivu, kátně mlýna Tršíně, mlýnání mlýna Radvanova, mlýnání a jilke mlýnání přehled státního újedlného archivu v Tršíně, újedlný prázec tera prázec mlýnání a státní 19. mlýn.

1) KOVÁŘ, Daniel – FIEDLÁK, Jiří. Hlavníka-reprezentativní přehled analytických stavebních plánů státního Čechův, vno, no. 48, 2011, s. 207–221.
2) Símé státní archív v Tršíně, Archiv mlýna Radvanova, repräsentativní přehled. Za opomněnání na plá, takže stavební jilke mlýna a poskytnutí replikací státní paní bořitka újedlného archivu, kátně mlýna Tršíně, mlýnání mlýna Radvanova, mlýnání a jilke mlýnání přehled státního újedlného archivu v Tršíně, újedlný prázec tera prázec mlýnání a státní 19. mlýn.

1) Radvanov – detail státní mlýnání chéby v domovně zřícenka v přehled státního mlýna, Símé státní archív 2010.

Technologické vybavení

- Zcela bez technologie aj.

Popis technologického vybavení

Technologické vybavení

Stopy po neexistující mlýnské technologii

Doplňkový provoz

Doplňkový provoz - popis

Historické prvky

Parametry

Literatura a pramenyZajímavostiOstatníPodle ústní informace z roku 1956 od obyvatele Mladé Vožice B. Kleandera lze usuzovat, že se již v době fungování mlýna objevoval "špinavý konkurenční boj" Mlynář ze sousední obce Horní Kouty údajně podplatil stárka větráku, aby se přičinil o jeho zastavení. Potom si z větráku koupil mlecí kameny, které mu sloužily ještě

mnoho desetiletí.FotogalerieZákladní obrázky

Současné fotografie - interiér - detaily

stavebních prvků

Historické fotografie a pohlednice

